

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Вука Караџића 4
Република Српска, БиХ
Тел: +387(0)51/247-408
Факс: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Општине Петровац
за период 01.01-31.12.2018. године**

Број: РВ049-19

Бања Лука, 21.08.2019. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја.....	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	4
	Извјештај о ревизији усклађености	4
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	6
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	8
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	9
	1. Увод.....	9
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја.....	9
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	9
	4. Набавке.....	12
	5. Припрема и доношење буџета.....	13
	6. Финансијски извјештаји.....	14
	6.1. Извјештај о извршењу буџета.....	14
	6.1.1. Приходи и примици	15
	6.1.2. Расходи и издаци.....	17
	6.1.3. Буџетски резултат	23
	6.1.4. Нето финансирање.....	23
	6.1.5. Разлика у финансирању	23
	6.2. Биланс успјеха	24
	6.2.1. Приходи.....	24
	6.2.2. Расходи.....	24
	6.2.3. Финансијски резултат	25
	6.3. Биланс стања.....	25
	6.3.1. Актива	25
	6.3.2. Пасива.....	29
	6.3.3. Ванбилансна евиденција.....	31
	6.4. Биланс новчаних токова	31
	6.5. Временска неограниченост пословања	31

6.6.	Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе.....	31
6.7.	Напомене уз финансијске извјештаје	32

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију финансијског извјештаја Општине Петровац који обухвата: Биланс стања, Биланс успјеха, Извјештај о промјенама нето имовине, Биланс новчаних токова, Периодични извјештај о извршењу буџета и Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима са стањем на дан 31.12.2018. године и за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена уз финансијске извјештаје и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, годишњи финансијски извјештај Општине Петровац истинито и објективно приказује, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2018. године и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 1200-1810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу Одговорност ревизора. Ревизију смо спровели у складу са ISSAI 30 - Етичким кодексом, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше ревизијско мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора и извршењу буџета.

Као што је наведено под тачком 3. извјештаја:

Попис имовине и обавеза није проведен у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза јер извјештај о извршеном попису не садржи упоредни преглед стварног и књиговодственог стања имовине и обавеза, а постојеће разлике нису констатоване у наведеном извјештају.

Општина Петровац је током 2018. године погрешно класификовала или није евидентирала пословне догађаје и сходно томе потцијењене су или прецијењене сљедеће позиције финансијских извјештаја:

Потцијењени су (за износе наведене у заградама): остали издаци са другим јединицама власти (93.879 КМ); трансфери између различитих јединица власти (450.208 КМ); расходи обрачунског карактера (2.683 КМ); краткорочне финансијске обавезе по дугорочним зајмовима које доспијевају на наплату до годину дана (37.009 КМ); властити извори (173.988 КМ).

Прецијењени су (за износе наведене у заградама): краткорочна потраживања (273.965 КМ); краткорочна финансијска имовина (317.416 КМ); нефинансијска имовина у сталним средствима (116.308 КМ); дугорочне финансијске обавезе (37.009 КМ); обавезе из пословања (602.247 КМ).

Наведено није у складу са Правилником о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике и Правилником о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Због наведених грешака потцијењени су у најмањем износу: извршење буџета – позитивна разлика у финансирању у износу од 356.329 KM и финансијски резултат за 447.953 KM, а прецијењена је укупна актива и пасива у износу од 433.724 KM.

Као што је наведено под тачком 6. извјештаја:

Приликом сачињавања финансијског извјештаја за 2018. годину Општина Петровац није извршила консолидацију како је прописано чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, јер није извршила укључивање контролисаног ентитета (КП "Узор" Дринић).

Као што је наведено под тачком 6.4. извјештаја:

Због међусобне повезаности позиција из финансијског извјештаја, утврђена одступања од прописаних правила и стандарда извјештавања у Билансу успјеха, Билансу стања и Периодичном извјештају о извршењу буџета, односе се и на поједине позиције Биланса новчаних токова и сходно томе Извјештај о новчаним токовима није сачињен у складу са чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима наведеним у MPC JC 2 - Извјештај о новчаним токовима.

Као што је наведено под тачкама 6.5. и 6.7. извјештаја:

У Напоменама уз годишњи извјештај није дато образложење везано за сталност пословања, што није у складу са MPC JC 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграфи 15. ц и 38).

Напомене уз годишњи извјештај за 2018. годину не задовољавају захтјеве MPC JC 1 - Презентација финансијских извјештаја, одговарајућих међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор и члана 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Кључна питања ревизије

Кључна питања ревизије су она питања која су по нашем професионалном мишљењу била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја за годину која се завршава на дан 31. децембар 2018. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању цјелокупног нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о овим питањима. Осим питања описаних у пасусу Основ за негативно мишљење нема других питања која треба објавити у извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Начелник општине Петровац је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са Међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор и Међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у Напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену

одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да ли финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија спроводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 21.08.2019. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију финансијског извјештаја Општине Петровац за 2018. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима Општине Петровац за 2018. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 3. извјештаја:

Општина Петровац није сачињавала план готовинских токова за извршење буџета, што није у складу са чланом 13. Закона о трезору.

Скупштина Општине Петровац није донијела планове и програме коришћења средстава дефинисаних чланом 195. Закона о водама и чланом 81. Закона о заштити од пожара и није извршила усклађивање Одлуке о оснивању комуналног предузећа са чланом 8. Закона о комуналним дјелатностима.

Као што је наведено под тачком 4. извјештаја:

Дио набавки није проведен у складу са одредбама Закона о јавним набавкама јер: Општина није на интернет страници објавила план јавних набавки и основне елементе уговора, као и обавјештење о додјели уговора и додатно обавјештење о набавци након проведених отворених поступака; није упућен захтјев за достављање понуда ниједном понуђачу приликом провођења конкурентских захтјева, није достављено писмено обавјештење понуђачима о резултатима и одлука о избору понуђача; није достављен Агенцији извјештај о поступцима набавки; нити је комисија за набавке донијела пословник о раду приликом провођења отворених поступака и конкурентских захтјева.

Као што је наведено под тачком 5. извјештаја:

Након усвајања буџета, проведена је једна интерна реалокација у износу од 95.801 КМ (што чини 7% планираног буџета) на основу одлуке начелника, што није у складу са чланом 6. Одлуке о извршењу буџета Општине за 2018. годину.

Као што је наведено под тачком 6.1.1. извјештаја:

Намјенска средства остварена по основу накнаде за коришћење шума и шумског земљишта не користе се у потпуности у складу са годишњим планом о утрошку намјенских средстава.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, начелник је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Општине Петровац обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Општине Петровац.

Бања Лука, 21.08.2019. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- 1) попис имовине и обавеза врши у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза;
- 2) приликом консолидације финансијских извјештаја укључује вриједност нето имовине, односно капитала других ентитета јавног сектора у складу са чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;
- 3) признавање, евидентирање и исказивање пословних трансакција у вези прихода, расхода, трајних извора, ванбилансне евиденције и нефинансијске имовине у сталним средствима врши у складу са Правилником о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, Правилником о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима МРС ЈС 17 – Некретнине, постројења и опрема и Правилником о финансијском извештавању буџетских корисника;
- 4) поступак додјеле субвенција у области пољопривреде у потпуности проводи у складу са чланом 6. Правилника о условима и начину остваривања новчаних подстицаја, а додјела субвенција у осталим областима дефинише интерним актом и врши адекватна контрола и надзор;
- 5) донесу интерни акти и критеријуми за расподјелу грантова, а додјела грантова невладиним организацијама у потпуности врши у складу са чланом 6. Споразума закљученог између Скупштине Општине, начелника и невладиних организација са подручја Општине;
- 6) Биланс новчаних токова сачињава у складу са чланом 42. Правилника о финансијском извештавању буџетских корисника и захтјевима наведеним у МРС ЈС 2 - Извјештај о новчаним токовима;
- 7) у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују информације везане за сталност пословања у складу са МРС ЈС 1 – Презентација финансијских извјештаја, параграфи 15 (ц) и 38, као и остале информације релевантне за разумијевање финансијских извјештаја у складу са захтјевима МРС ЈС 1 и чланом 46. Правилника о финансијском извештавању буџетских корисника.

Препоруке везане за усклађеност пословања

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- 1) преиспитају постојећа и донесу нова интерна акта и проведу друге активности у складу са дијелом одредби Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске;
- 2) јавне набавке проводе у складу са одредбама Закона о јавним набавкама и Правилника о успостављању и раду комисије за набавке;
- 3) намјенска средства остварена по основу накнаде за коришћење шума и шумског земљишта користе у складу са годишњим планом о утрошку намјенских средстава.

Препоручује се Скупштини Општине да:

- 1) доноси Програме/планове коришћења средстава у складу са чланом 195. Закона о водама и чланом 81. Закона о заштити од пожара;
- 2) изврши усклађивање Одлуке о оснивању комуналног предузећа са чланом 8. Закона о комуналним дјелатностима.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о буџетском систему Републике Српске,
- Буџет и Одлука о извршењу буџета Општине Петровац за 2018. годину,
- Закон о локалној самоуправи,
- Закон о трезору,
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске,
- Закон о рачуноводству и ревизији Републике Српске,
- Закона о фискалној одговорности у Републици Српској,
- Закон о задуживању, дугу и гаранцијама Републике Српске,
- Закон о шумама,
- Закон о водама,
- Закон о заштити од пожара,
- Закон о комуналним таксама,
- Закон о комуналним дјелатностима,
- Закон о социјалној заштити,
- Закон о јавним набавкама,
- Закон о порезу на доходак,
- Закон о доприносима,
- Закон о раду,
- Посебни колективни уговор за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске,
- Статут Општине Петровац,
- Појединачни колективни уговор за запослене у општинској управи Петровац,
- Уредба о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Општина Петровац (у даљем тексту: Општина) заузима површину од 136,48 км². Према прелиминарним резултатима пописа из 2013. године на подручју Општине поред насељеног мјеста Дринић у којем је сједиште Општине и у осталих пет насељених мјеста живи 371 становник. Општина је основана у јуну 1994. године.

Општина је организована у складу са Законом о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, број 97/16). Органи Општине су Скупштина Општине и начелник. Орган одлучивања је Скупштина Општине коју чини 13 одборника, а начелник заступа и представља Општину и носилац је извршне власти.

Скупштина Општине је 06.07.2018. године донијела Одлуку о усвајању Стратегије развоја Општине од 2018. године до 2027. године којом су утврђени стратешки правци развоја.

Према Одлуци Владе Републике Српске о степену развијености јединица локалне самоуправе у Републици Српској за 2018. годину („Службени гласник Републике Српске“, број 93/17), Општина је сврстана у неразвијене јединице локалне самоуправе.

Општина је од 2013. године у систему трезорског пословања.

Ревизијом је обухваћен финансијски извјештај Општине (у даљем тексту: финансијски извјештај) којег чини финансијски извјештај Административне службе, јер Општина нема нижих буџетских корисника.

На достављени Нацрт извјештаја није било примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске у току 2016. године извршила је провјеру статуса спровођења препорука датих у Извјештају о ревизији финансијских извјештаја Општине Петровац за период 01.01-31.12.2013. године. Према Извјештају о спровођењу препорука (ИП018-16 од 15.11.2016. године) Општина је од укупно осам датих препорука провела четири и дјелимично провела четири препоруке.

Највећи дио дјелимично проведених препорука није реализован у потпуности ни током 2018. године.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Унутрашња организација, распоред послова, одговорности и овлашћења, те друга питања од значаја за рад Општинске управе која се организује као јединствен орган, без организационих јединица, дефинисани су Статутом и Правилником о организацији и систематизацији радних мјеста из 2017. године, са двије измјене и допуне из 2018. године (у даљем тексту: Правилник). Правилником је систематизовано 12 радних мјеста са 12 извршилаца.

На дан 31.12.2018. године је, поред начелника, било запослено 11 радника и то: 10 радника на неодређено и 1 на одређено вријеме распоређених на 11 радних

мјеста, од којих су 7 са статусом државних службеника, 1 именовано лице (секретар скупштине), а 3 са статусом намјештеника. У Општини је ангажован један волонтер, са којим је уговор закључен у октобру 2018. године. Волонтеру је исплаћивана нето накнада у износу од 665 КМ мјесечно на коју су обрачунавани порез и припадајући доприноси.

Постојећи Правилник о поступку директног споразума из 2013. године није усаглашен са Законом о јавним набавкама („Службени гласник Републике БиХ“, број 39/14).

Правилник о рачуноводству и Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама од 30.12.2013. године нису усаглашени са новим законским прописима (Законом о рачуноводству и ревизији, Правилником о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике).

Појединачни колективни уговор за запослене у општинској управи Петровац је донесен 2017. године, а измјене и допуне у 2018. години. Измјене су се односиле на усклађивање коефицијената за обрачун плата запослених и на измјену у висини цијене рада. С обзиром на измјене члана 4. Посебног колективног уговора који дефинише појам плате, Појединачни колективни уговор у потпуности ускладити са истим.

Попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2018. године није проведен у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза (у даљем тексту: Правилник) јер:

- пописне листе основних средстава нису сачињене у складу са чланом 17. став (5) Правилника јер на пописним листама нису унијети подаци о стварним количинама и стварним вриједностима по врстама имовине и обавеза, нити је наведен тачан датум пријема и овјера овлаштеног лица, што није у складу са чланом 17. став (8). Правилника,

- имовина дата на кориштење (Дому здравља Дринић, КП „Узор“ а.д. Дринић и Основној школи Дринић) није унесена у посебне пописне листе, што није у складу са чланом 19. Правилника,

- извјештаји о попису нису у потпуности сачињени у складу са чланом 20. Правилника, јер у извјештајима нису наведени подаци о стручној и професионалној квалификацији, као и о радном ангажману лица ангажованих на попису и упоредни преглед стварног и књиговодственог стања пописане имовине и обавеза,

- приликом пописа службених возила није утврђено стварно стање, пописана су 4 службена возила, а евидентирано је 6 службених возила (евидентирани су 2 возила која су раније отписана), а ревизијом је утврђено да постоји 5 службених возила а да ватрогасно возило није ни евидентирано нити пописано.

Комисије су сачиниле 29.01.2019. године извјештаје о извршеном попису на дан 31.12.2018. године и констатовале да нису утврђене разлике између стварног и књиговодственог стања. Начелник општине је, 06.03.2019. године, донио Одлуку о усвајању пописа имовине за 2018. годину, у којој је наведено да се извјештај о попису прихвата, а пошто није утврђено да постоје вишкови или мањкови, да нема потребе за књижењем по попису. Ревизијом је утврђено да нису испуњени циљеви пописа дефинисани чланом 5. Правилника због пропуста приликом пописа службених возила, а како је то претходно наведено.

За службена путовања у иностранство нису издавана рјешења о службеном путу у иностранство, што није у складу са чланом 14. став (2) Уредбе о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 73/10).

Налози за службена возила су издавани, али се исти нису у потпуности попуњавали у складу са чланом 7. Правилника о обрасцу, садржају и начину попуњавања путног налога („Службени гласник Републике Српске“, број: 52/09 и 74/17) јер на појединим налозима нема података о времену поласка и доласка, пређеног пута у километрима и о броју лица у возилу.

Није сачињен план готовинских токова за извршење буџета, што није у складу са чланом 13. Закона о трезору („Службени гласник Републике Српске“ број: 28/13 и 103/15).

Успостављање система финансијског управљања и контроле сходно Закону о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 91/16) је у почетној фази. Начелник је именовано лице задужено за финансијско управљање и контролу, које је сачинило полугодишњи и годишњи извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контрола. Такође је донесен план рада за успостављање и развој финансијског управљања и контрола за 2018. годину, сачињене су Изјаве у вези достигнутог степена развоја система интерних финансијских контрола за 2018. годину и Изјаве о планираним мјерама за успостављање достигнутог нивоа развоја система интерних финансијских контрола за 2019. годину.

Општина није уредила систем интерних контрола у дијелу одредби Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и Упутства о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“, број 99/17), јер није:

- донијела акт о управљању ризицима којим се уређују организациони циљеви и задаци, процјена ризика и управљање ризицима (члан 8. став 2 закона);
- идентификовала и процијенила ризике (није успоставила регистар ризика); те израдила стратегију управљања ризицима (тачка 22. под 6 упутства);
- дефинисала кључне пословне процесе и успоставила књигу пословних процеса (тачка 22. подтачке 3, 4 и 5 наведеног упутства);
- извршила анализу постојећих и на основу тога донијела нова правила и процедуре имајући у виду да је у протеклом периоду, дошло до значајних измјена у законској и подзаконској регулативи из различитих области.

Ажурирање Правилника о интерним контролама и интерним контролним поступцима те осталих интерних правила и процедура у циљу унапређења система за финансијско управљање и контролу у складу са одредбама Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске није вршено.

Скупштина Општине је након добијених сагласности надлежног министарства, усвојила програм/план о утршку намјенских средстава остварених по основу накнада за шуме, донијела Одлуку о разврставању, управљању и заштити локалних путева, некатегорисаних путева и улица на подручју Општине.

Скупштина Општине није извршила дио својих надлежности које се односе на сљедеће:

- није усвојила програме/планове о утрошку намјенских средстава накнада за воде и за финансирање заштите од пожара;
- није усвојила извјештај о раду начелника за 2018. годину, нити извјештај о кредитним задужењима Општине;
- није извршила усклађивање Одлуке о оснивању комуналног предузећа са чланом 8. Закона о комуналним дјелатностима („Службени гласник Републике Српске“, број 124/11). Одлука о оснивању комуналног предузећа је непотпуна, јер је Одлуком дефинисана основна дјелатност предузећа, али нису дефинисани услови под којима се врши обављање комуналне дјелатности, права и обавезе оснивача у управљању јавним предузећем, начин формирања цијена и други услови дефинисани чланом 8. поменутог закона.

Сходно наведеном и у даљем дијелу овог извјештаја систем интерних контрола није функционисао на начин да обезбиједи истинито и фер извјештавање и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се:

- **преиспитају постојећа и донесу нова интерна акта и проведу друге активности у складу са дијелом одредби Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске;**
- **попис имовине и обавеза врши у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза.**

Препоручује се Скупштини Општине да:

- **доноси програме/планове о утрошку намјенских средстава накнада за воде дефинисане чланом 195. Закона о водама и чланом 81. Закона о заштити од пожара за финансирање заштите од пожара;**
- **изврши усклађивање Одлуке о оснивању комуналног предузећа са чланом 8. Закона о комуналним дјелатностима.**

4. Набавке

Планом јавних набавки за 2018. годину предвиђено је 27 поступака јавних набавки укупне вриједности 716.900 КМ и то за: робе (133.900 КМ), за услуге (108.000 КМ) и радове (475.000 КМ). Планирано је провођење 22 поступка путем директног споразума (120.900 КМ), 2 поступка путем конкурентског захтјева (44.000 КМ) и 3 путем отвореног поступка (552.000 КМ).

Вриједност реализованих набавки износи 596.859 КМ (без ПДВ-а), односно 83% у односу на планирану вриједност. Набавке су проведене путем 22 поступка директног споразума (78.140 КМ), 2 поступка конкурентским захтјевом (44.157 КМ) и 2 путем отвореног поступка (474.562 КМ). Узорком је обухваћено 8 поступака укупне вриједности 537.064 КМ (што чини 90% вриједности реализованих набавки) и то: 4 поступка путем директног споразума вриједности 18.345 КМ (адаптација простора у објекту Ватрогасног дома, израда планске и пројектно техничке документације идејног пројекта за изградњу топловода, одржавање возила и израда пројектне документације за 8 некатегорисаних путева), 2 поступка путем конкурентског захтјева вриједности 44.157 КМ (набавка горива и мазива и набавка ђубрива и сјемена) и 2 путем отвореног поступка вриједности 474.562 КМ (асфалтирање локалних путева у Дринићу и реконструкција некатегорисаних путева у Дринићу).

Дио набавки није проведен у складу са одредбама Закона о јавним набавкама, Правилника о успостављању и раду комисије за набавке („Службени гласник БиХ“, број 103/14) и Упутства о условима и начину објављивања обавјештења и достављања извјештаја у поступцима јавних набавки у информационом систему ”Е-набавке”, који је објављен у „Службеном гласнику БиХ“, број 90/14 и 53/15, (у даљем тексту: Упутство), јер:

- план јавних набавки и основни елементи уговора нису објављени на веб-страници Општине, а набавка услуга мљевења дрвета (3.861 КМ) није предвиђена планом нити је донесена посебна одлука о покретању поступка, што није у складу са чланом 17. став (1) и (2) и 75. став (2) Закона о јавним набавкама,
- Комисија за набавке није донијела пословник о раду, што није у складу са чланом 9. став (2) Правилника о успостављању и раду комисије за набавке,
- није објављено обавјештење о додјели уговора, након проведених свих отворених поступака, путем система „Е-набавке“, нити у Службеном гласнику БиХ, што није у складу са чланом 7. став (4) Упутства и чланом 36. став (1) и (4) Закона о јавним набавкама,
- Општина није упутила захтјев за достављање понуда ниједном понуђачу, приликом провођења свих конкурентских захтјева, нити је писмено обавијестила понуђаче (најкасније у року од седам дана) о резултатима поступка и доставила одлуку о избору поступка набавке заједно са записником о оцјени понуда, што није у складу са чланом 71. и 88. став (1) Закона о јавним набавкама и чланом 9. став (5) Упутства,
- за све проведене поступке набавки нису достављани извјештаји о поступцима набавки Агенцији, што није у складу са чланом 75. став (1) Закона о јавним набавкама и чланом 11. став (1) Упутства.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се јавне набавке проводе у складу са одредбама Закона о јавним набавкама и Правилника о успостављању и раду комисије за набавке.

5. Припрема и доношење буџета

Скупштина Општине је 27.12.2017. године донијела Одлуку о извршењу буџета за 2018. годину којом је усвојен буџет Општине у износу од 1.394.000 КМ. Планирани приходи и примици се односе на: пореске приходе (404.680 КМ), непореске приходе (921.075 КМ) и трансфере између или унутар јединица власти (68.245 КМ). Планирани расходи и издаци се односе на: текуће расходе (938.783 КМ), трансфере између различитих јединица власти (2.025 КМ), буџетску резерву (11.000 КМ), издатке за нефинансијску имовину (381.000 КМ), издатке за отплату дугова (46.192 КМ) и остале издатке (15.000 КМ).

Скупштина Општине је 22.12.2018. године донијела Одлуку о усвајању нацрта ребаланса буџета за 2018. годину у износу од 1.461.472 КМ, што је за 67.472 КМ односно за 5% више у односу на првобитни буџет. Министарство финансија Републике Српске је 05.12.2018. године дало сагласност на нацрт и приједлог ребаланса буџета Општине за 2018. годину у складу са чланом 31. Закона о буџетском систему.

Међутим, по достављању приједлога ребаланса буџета, Скупштина Општине је 27.12.2018. године донијела Одлуку о неусвајању ребаланса буџета Општине за 2018. годину.

Након усвајања буџета, проведена је једна интерна реалокација у износу од 95.801 КМ (што чини 7% планираног буџета) на основу одлуке начелника, што није у складу са чланом 6. Одлуке о извршењу буџета Општине за 2018. годину којом је предвиђена могућност прерасподјеле буџета, максимално 4% од оквирног буџета.

Одлуком начелника Општине од 21.03.2019. године проведена је алокација средстава у износу од 265.000 КМ, која се односи на пројекат Изградња топловода и развођење гријања у објекту Туристичког центра (15.000 КМ) и пројекат „Локална путна инфраструктура у Општини“ (250.000 КМ).

Алокација средстава проширује усвојени буџет Општине за 2018. годину за износ од 265.000 КМ. На страни прихода повећава се позиција 787211-трансфери јединицама локалне самоуправе, док се на страни расхода повећава позиција 511100-издаци за нефинансијску имовину.

6. Финансијски извјештаји

Општина је 04.04.2019. године доставила Министарству финансија Републике Српске годишњи финансијски извјештај у року предвиђеном чланом 56. Закона о буџетском систему Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 12/12, 52/14, 103/15 и 15/16) и чланом 49. став (6) Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске“, број 15/17).

Приликом сачињавања финансијског извјештаја за 2018. годину Општина није извршила консолидацију како је прописано чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, јер није извршила укључивање контролисаног ентитета (КП „Узор“ Дринић чији је 100% власник).

Скупштина Општине није усвојила финансијске извјештаје за 2018. годину, што није у складу са чланом 39. став (4) Закона о локалној самоуправи и чланом 36. став (4) Статута Општине.

Препоручује се начелнику да обезбједи да се приликом консолидације финансијских извјештаја укључује вриједност нето имовине других ентитета јавног сектора у складу са чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.1. Извјештај о извршењу буџета

Извршење буџета Општине за период 01.01-31.12.2018. године исказано је у обрасцу Периодични извјештај о извршењу буџета на рачуноводственом фонду 01 – општи фонд, што представља буџет у ужем смислу (ПИБ) и обрасцу Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима (ПИФ).

У обрасцу ПИФ извршење је исказано на фондовима (01) и (05). На фонду (05) евидентирани су трансакције по пројекту “Производњом лана до одрживих радних мјеста у пољопривреди“. Пројекат је одобрен у оквиру шире подршке локалним партнерствима за запошљавање у БиХ, којег финансира Европска Унија у склопу програма БИХ/15/01/ЕУР - локална партнерства за запошљавање (ЛЕП) у Босни и Херцеговини на основу Уговора о пружању услуга између Међународне организације рада са сједиштем у Цириху и Општине.

Општина је у 2018. години у обрасцу ПИБ исказала укупне приходе и примитке у износу од 1.589.041 КМ (14% више у односу на буџет), док су укупни расходи и издаци исказани у износу од 1.474.124 КМ (6% више у односу на усвојени буџет), што није у складу са чланом 40. став (1) Закона о буџетском систему Републике Српске.

Скупштина Општине је на сједници одржаној 08.05.2019. године разматрала Извјештај о извршењу буџета Општине за 2018. годину, а 10.05.2019. године донијела Одлуку о неприхватању информације о извршењу буџета Општине за 2018. годину.

За одступања на појединим позицијама на којима је извршење веће у односу на износ који је одобрен буџетом извршена је реалокација (тачка 6.1.2.1. извјештаја) сем у дијелу издатака за нефинансијску имовину (тачка 6.1.2.2. извјештаја).

6.1.1. Приходи и примитци

Укупни приходи Општине су исказани у износу од 1.729.596 КМ и то на општем фонду (01) у износу од 1.589.041 КМ и на фонду за посебне пројекте (05) у износу од 140.555 КМ.

Приходи на фонду 01 односе се на: пореске приходе, непореске приходе, трансфере између буџетских јединица и примитке.

Порески приходи исказани су у износу од 418.920 КМ, а чине их приходи од: пореза на приходе од самосталне дјелатности (72.011 КМ), пореза на имовину (4.830 КМ), пореза на промет производа и услуга (6 КМ) и индиректних пореза (342.073 КМ).

Приходи распоређени са рачуна јавних прихода у корист Општине усаглашени су на основу потврде о усаглашавању стања распоређених јавних прихода на рачуне буџета Општине у периоду 01.01-31.12.2018. године.

Непорески приходи исказани су у износу од 814.810 КМ, а чине их: накнаде, таксе и приходи од пружања јавних услуга (793.251 КМ), новчане казне (90 КМ) и остали непорески приходи (21.469 КМ).

Накнаде, таксе и приходи од пружања јавних услуга исказани у износу од 793.251 КМ односе се на: административне накнаде и таксе (8.067 КМ), комуналне накнаде и таксе (4.564 КМ), накнаде по разним основама (775.144 КМ) и приходе од пружања јавних услуга (5.476 КМ).

Приходи од комуналних накнада и приходи од закупа се признају на готовинској основи, а Општина није евидентирала потраживања за извршене услуге у земљи и приходе обрачунског карактера у складу са чланом 68. и 137. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број: 98/16, 115/17 и 118/18), те су исти потцијењени у најмањем износу од 428 КМ.

Накнаде по разним основама (775.144 КМ) односе се на накнаде за: коришћење шума и шумског земљишта (763.782 КМ); промјену намјене пољопривредног земљишта (40 КМ); обављање послова од општег интереса у шумама у приватној својини (1.293 КМ); заштиту вода и испуштање отпадних вода (6.226 КМ) и накнаде за финансирање посебних мјера заштите од пожара (3.803 КМ).

Накнада за коришћење шума и шумског земљишта утврђена је Законом о шумама („Службени гласник Републике Српске“, број: 75/08 и 60/13). Уплата се врши на рачун јавних прихода Општине, а средства се у складу са чланом 89. став

(8) наведеног закона користе за изградњу, реконструкцију и одржавање инфраструктуре и других објеката у руралним подручјима јединице локалне самоуправе, а на основу годишњег плана о утрошку намјенских средстава који доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе, уз сагласност Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске.

Начелник Општине је на основу Плана експлоатације шумских дрвних сортимената од ЈП "Шуме Републике Српске" а.д. Соколац, ШГ „Оштрељ-Дринић“ усвојио План утрошка намјенских средстава прикупљених од посебних накнада за шуме у 2018. години у износу од 873.200 КМ.

Средства од накнада за коришћење шума и шумског земљишта утрошена су у 2018. години у износу од 763.782 КМ за: асфалтирање локалних путева (246.939 КМ), отплату кредитних задужења (43.401 КМ), изградњу канализационе мреже Зона VI (198.961 КМ), текуће одржавање саобраћајних објеката (17.550 КМ), одржавање јавних површина (31.300 КМ), Цивилну заштиту (5.330 КМ), субвенције (96.073 КМ), грант Црвеном крсту и Општинској борачкој организацији (62.036 КМ), набавку сјемена и ђубрива (18.410 КМ), централно гријање (24.434 КМ), додатак за његу и помоћ другог лица (19.348 КМ).

Средства од накнада за коришћење шума и шумског земљишта у 2018. години нису утрошена у најмањем износу од 225.631 КМ у складу са планом утрошка, што није у складу са чланом 89. став (8) Закона о шумама. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске није вршило контролу уплате и утрошка наведених средстава за 2018. годину, како је дефинисано чланом 89. став (5) Закона о шумама.

Остали непорески приходи исказани у износу од 21.469 КМ односе се на: приходе од учешћа грађана у набавци сјемена и ђубрива (18.410 КМ), приходе за конференцију беба (870 КМ) и приходе од уплата ЦИК-а за изборе у 2018. години (2.189 КМ).

Трансфери између различитих јединица власти исказани су у износу од 348.186 КМ, а односе се на дозначена средства: Министарства управе и локалне самоуправе Републике Српске за подршку неразвијеним јединицама локалне самоуправе (53.499 КМ), Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске на име социјалне заштите (29.687 КМ), Министарства управе и локалне самоуправе Републике Српске за изградњу топловода и развођење гријања у Туристичком инфо центру (15.000 КМ) и за реализацију пројекта „Локална путна инфраструктура“ (250.000 КМ) у складу са Одлуком о измјенама одлуке о одређивању приоритетних пројеката из програма јавних инвестиција Републике Српске за финансирање из буџета у 2018. години („Службени гласник Републике Српске“, број 102/18 и 11/19).

По налазу ревизије, трансфери од ентитета су потцијењени у најмањем износу од 450.208 КМ јер нису евидентирани трансфери (за износ финансирања из осталих извора) на основу Споразума за суфинансирање пројекта „Изградња система за канализацију“ закљученим између Јединице за координацију пољопривредних пројеката (Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске) и Општине, што није у складу са чланом 137. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике и Инструкцијом Министарства финансија од 18.10.2017. године.

Остали примици исказани су у износу од 7.125 КМ, а односе се на остале примитке из трансакција са другим јединицама власти од фондова обавезног социјалног осигурања.

Приходи на фонду 05 исказани су у износу од 140.555 КМ по пројекту "Производњом лана до одрживих радних мјеста у пољопривреди".

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се:

- **намјенска средства остварена по основу накнаде за коришћење шума и шумског земљишта користе у потпуности у складу са годишњим планом о утрошку намјенских средстава;**
- **приликом евидентирања потраживања, прихода обрачунског карактера и трансфера примјењује члан 68, 137. и 140. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.**

6.1.2. Расходи и издаци

Расходи и издаци су исказани у укупном износу од 1.674.508 КМ, од чега на фонду 01 у износу од 1.474.124 КМ (расходи 951.794 КМ и издаци 522.330 КМ) и на фонду 05 у износу од 200.384 КМ (расходи 195.073 КМ и издаци 5.311 КМ).

Расходи и издаци на фонду 01 су исказани у укупном износу од 1.474.124 КМ (6% више у односу на буџет), а односе се на текуће расходе осим расхода обрачунског карактера (949.762 КМ), трансфере између различитих јединица власти (2.032 КМ) и издатке (522.330 КМ).

6.1.2.1. Расходи за лична примања

Расходи за лична примања су исказани у износу од 321.923 КМ на фонду 01 (нижи су за 9% у односу на одобрени буџет) и на фонду 05 у износу од 1.499 КМ.

Расходи за бруто плате запослених исказани су у износу од 261.794 КМ, а односе се на: расходе за основну плату након опорезивања (151.170 КМ), расходе за основну плату- порез на доходак (11.536 КМ), расходе за увећање основне плате по основу радног стажа (10.445 КМ), расходе за увећање основне плате - порез на доходак (355 КМ) и на расходе за збирне доприносе (88.288 КМ).

У 2018. години доношењем Закона о измјенама и допунама Закона о порезу на доходак („Службени гласник Републике Српске”, број 66/18) и Посебног колективног уговора о измјенама и допунама Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе („Службени гласник Републике Српске”, број: 20/17 и 85/18), измијењен је начин уговарања плата између послодавца и запосленог, повећан је основни лични одбитак, уведена нови модел обрачуна плата и извршен прерачун коефицијената у којима је садржан и порез на лична примања. Општина је извршила обрачун и исплату плата у складу са новим законским одредбама.

Расходи за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених исказани су у износу од 54.146 КМ (на фонду 01 52.647 КМ и на фонду 05 1.499 КМ).

Расходи за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених на фонду 01 односе се на расходе за: накнаде за превоз на посао и са посла (10.274 КМ), топли оброк (9.300 КМ), регрес за годишњи одмор (10.842 КМ), накнаде за топли оброк и регрес-порез на доходак (2.483 КМ), јубиларне награде (2.600 КМ), дневнице за службена путовања у земљи (3.060 КМ), дневнице за службена путовања у иностранству (2.993 КМ) и на збирне доприносе (11.095 КМ).

Јубиларне награде су исплаћене на основу Одлуке начелника и то у висини од 200 КМ сваком запосленом као награду за успјешан рад у 2018. години (2.200 КМ), као и за четири спољна сарадника као награду за допринос јачању локалне самоуправе у висини од по 100 КМ. Поменуте накнаде исплаћене запосленима не односе се на јубиларне награде, већ на награде на посебне резултате у раду. Обрачун и исплата накнада спољним сарадницима није дефинисана одредбама Посебног колективног уговора.

Расходи за отпремнине и једнократне помоћи (брutto) исказани су у износу од 7.482 КМ и виши су за 16% у односу на одобрени буџет. Недостајућа средства су покривена интерном реалокацијом са расхода за бруто плате у износу од 1.011 КМ. Односе се на расходе за отпремнине (5.874 КМ) и расходе за новчане помоћи у случају смрти члана уже породице (1.608 КМ).

Расходи за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених на фонду 05 односе се на расходе за дневнице за службена путовања у земљи.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се обрачун накнада врши у складу са одредбама Посебног колективног уговора.

6.1.2.2. Расходи по основу коришћења роба и услуга

Расходи по основу коришћења роба и услуга су исказани на фонду 01 у износу од 342.260 КМ (виши су за 13% у односу на одобрени буџет) и на фонду 05 у износу од 47.804 КМ. Односе се на расходе по основу: закупа, утрошка енергије, комуналних и комуникационих услуга, режијског материјала, материјала за посебне намјене, текућег одржавања, путовања и смјештаја, стручних услуга, услуга одржавања јавних површина и заштите животне средине и остале некласификоване расходе.

Прекорачења појединих буџетских позиција од 2- 53% су покривена реалокацијом унутар Општине по Одлуци начелника. Недостајућа средства за: остале некласификоване расходе у износу од 33.486 КМ, расходе за текуће одржавање (6.050 КМ), расходе за режијски материјал (128 КМ) расходе на основу камата на примљене зајмове из иностранства (781 КМ), расходе из трансакција размјене између јединица власти (28 КМ), трансфере фондовима обавезног социјалног осигурања (8 КМ), расходе по основу путовања и смјештаја (4.461 КМ), расходе за одржавање јавних површина (3.801 КМ) и за расходе по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга (1.665 КМ) су покривена реалокацијом са: расхода за бруто плате у износу од 16.427 КМ, расхода за бруто накнаде и осталих личних примања запослених (17.059 КМ), расхода за материјал за посебне намјене (1.793 КМ), расхода за стручне услуге (6.867 КМ) и грантова у земљи (8.262 КМ).

Расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга на фонду 01 исказани су у износу од 43.278 КМ и на фонду 05 у износу од 139 КМ. Расходи на фонду 01 односе се на расходе по основу: утрошка електричне енергије (28.773 КМ), комуналних услуга (4.974 КМ) и комуникационих услуга (9.531 КМ). Правилником о коришћењу мобилног и фиксних телефона, службених аутомобила и репрезентације из 2013. године дефинисано је да право на трошкове мобилног телефона има начелник у висини од 40 КМ. Трошкови мобилног телефона начелника евидентирани су на основу испостављених фактура ШГ „Оштрељ-Дринић“ који има закључен уговор са добављачем „М-тел“ а.д. Бања Лука. Трошкове мобилног телефона Општина плаћа ШГ „Оштрељ - Дринић“ у цјелокупном фактурисаном износу (970 КМ), а обустава од плате није вршена, иако прекорачује дозвољени лимит.

Расходи за режијски материјал исказани су у износу од 6.908 КМ, а односе се на расходе за: канцеларијски материјал (5.194 КМ), материјал за одржавање чистоће (822 КМ) и стручну литературу, часописе и дневну штампу (892 КМ).

Расходи за материјал за посебне намјене исказани су у износу од 20.809 КМ, а односе се на расходе за: материјал за пољопривреду (18.410 КМ), материјал за образовање, науку, културу и спорт (640 КМ), специјални материјал (1.222 КМ) и остали материјал (537 КМ).

Расходи за текуће одржавање исказани су у износу од 17.550 КМ, а односе се на расходе текућег одржавања: зграда (1.996 КМ), осталих грађевинских објеката (4.228 КМ) и опреме (11.326 КМ). Расходи текућег одржавања опреме се највећим дијелом односе на расходе текућег одржавања превозних средстава (9.665 КМ), а не води се евиденција о трошковима, нити сачињава извјештај о трошковима одржавања возила.

Расходи по основу путовања и смјештаја исказани су у износу од 21.360 КМ, а чине их расходи по основу: путовања и смјештаја у земљи (872 КМ), у иностранству (2.037 КМ) и утрошка горива (18.451 КМ).

Расходи по основу утрошка горива се односе на расходе по основу утрошка бензина (5.753 КМ) и нафте и нафтних деривата (12.698 КМ). Евидентирани су на основу фактура добављача "Bosna Imprex" доо Бања Лука. Фактуре су сачињаване на основу спецификације на којој су наведена и возила која нису у власништву Општине, а свако узимање горива је потврђено потписом. Запослени су узимали гориво на основу потврда о издавању горива, на којима су наведени врста горива, количина (на појединим није наведено), марка возила, регистарске ознаке (на појединим потврдама није назначено) као и имена и презимена возача, а која је овјеравао начелник. Начелник је одобравао и сипање горива за 21 возило које није у власништву Општине. Не постоји евиденција о потрошњи горива, нити су дефинисани нормативи потрошње, а Општина располаже са 5 службених возила.

Расходи за стручне услуге исказани су у укупном износу од 57.379 КМ и то: на фонду 01 (21.318 КМ) и на фонду 05 (36.061 КМ).

Расходи за стручне услуге на фонду 01 односе се на услуге: финансијско посредовања (3.335 КМ), осигурања (1.433 КМ), информисања и медија (7.692 КМ), за правне и административне услуге (2.673 КМ), процјене и вјештачења (249 КМ), за компјутерске услуге (3.161 КМ) и за остале стручне услуге (2.775 КМ).

Расходи за стручне услуге на фонду 05 односе се на услуге: финансијско посредовања (661 КМ), информисања и медија (3.602 КМ) и остале стручне услуге (31.798 КМ).

Расходе за остале стручне услуге чине расходи за: образовне и едукативне услуге (24.900 КМ) и савјетодавне услуге (6.898 КМ). Расходи за образовне и едукативне услуге се односе на трошкове: специјалистичке обуке (20.500 КМ) и обука из предузетништва, одржаним у Рибнику, Босанском Петровцу и Дринићу (4.400 КМ) у оквиру пројекта "Производњом лана до одрживих радних мјеста у пољопривреди".

Расходи за савјетодавне услуге су исказани у износу од 6.898 КМ, а односе се на накнаду по основу Уговора о дјелу. Поменути расходи су прецијењени за износ од 6.898 КМ, а потцијењени расходи за бруто накнаде по уговору о дјелу, јер нису евидентирани у складу са чланом 92. став (10) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се расходи за бруто накнаде по уговору о дјелу евидентирају у складу са чланом 92. став (10) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Расходи за услуге одржавања јавних површина и заштите животне средине исказани су у износу од 31.300 КМ, а односе се на расходе за услуге: одржавања зелених површина (2.460 КМ), зимске службе (10.381 КМ), чишћења јавних површина (1.925 КМ), уређења простора (1.471 КМ) и расходе по основу утрошка електричне расвјете на јавним површинама (15.063 КМ).

Остали неklasификовани расходи исказани су у износу од 189.656 КМ и то на фонду 01 (178.052 КМ) и на фонду 05 (11.604 КМ).

Остали неklasификовани расходи на фонду 01, а односе се на расходе за: стручно усавршавање запослених (1.499 КМ), бруто накнаде за рад ван радног односа (140.886 КМ), репрезентацију (28.910 КМ), порезе и доприносе и непореске накнаде на терет послодавца (4.137 КМ) и остале непоменуте расходе (2.620 КМ). Недостајућа средства су обезбијеђена реалокацијом у износу од 33.486 КМ са расхода за бруто плате запослених (16.427 КМ) и расхода за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених (17.059 КМ).

Остали неklasификовани расходи на фонду 05 односе се на расходе: за бруто накнаде за рад ван радног односа (10.498 КМ) и репрезентације (1.106 КМ).

Расходи за бруто накнаде за рад ван радног односа на фонду 01 односе се на бруто накнаде: волонтерима (2.657 КМ), члановима комисија и радних група (23.282 КМ), скупштинским посланицима и одборницима (79.602 КМ), по уговору о дјелу (33.116 КМ) и остале бруто накнаде за рад ван радног односа (2.229 КМ).

Расходи по основу репрезентације исказани су у износу од 30.016 КМ и то на фонду 01 (28.910 КМ) и на фонду 05 (1.106 КМ).

Расходи за услуге репрезентације на фонду 01 односе се на расходе по основу репрезентације у земљи (9.203 КМ), у иностранству (2.130 КМ) и по основу организације пријема и манифестација (17.577 КМ). Расходи репрезентације се највећим дијелом односе на расходе за угоститељске услуге у земљи (конзумација хране и пића). На прегледаним фактурама није назначена сврха кориштења средстава репрезентације, а начелник је одобравао рачуне.

6.1.2.3. Расходи финансирања и други финансијски трошкови

Расходи финансирања и други финансијски трошкови исказани су у износу од 6.392 КМ, а односе се на расходе по основу камата на зајмове примљене од банака у земљи (4.612 КМ) и из иностранства (1.780 КМ).

6.1.2.4. Субвенције, грантови и дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова

Субвенције су исказане у износу од 207.739 КМ и то на фонду 01 (96.073 КМ) и на фонду 05 (111.666 КМ).

Субвенције на фонду 01 се односе на: субвенције јавним нефинансијским субјектима (62.000 КМ) и субвенције нефинансијским субјектима (34.073 КМ).

Субвенције јавним нефинансијским субјектима односе се на субвенције у области пољопривреде, водoprивреде и шумарства у износу од 44.000 КМ (КП „Узор“ ад Дринић) и на субвенције у осталим областима у износу од 18.000 КМ (ЈЗУ Дом здравља Петровац-Дринић).

Субвенције нефинансијским субјектима се односе на субвенције у области пољопривреде, водопривреде и шумарства у износу од 18.410 КМ, (набавку сјемена и ђубрива), субвенције у области саобраћаја и веза у износу од 9.600 КМ (субвенције за превоз становништва на релацији Босански Петровац - Дринић) и субвенције у области трговине и туризма у износу од 6.063 КМ (субвенције Туристичкој организацији).

Поступак додјеле субвенција у области пољопривреде није проведен у складу са чланом 6. Правилника о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за Општину из 2013. године јер Општина није вршила јавно оглашавање, није формирала комисију за утврђивање испуњености услова за кориштење подстицајних средстава, те није доносила одлуке којима се одобрава исплата подстицајних средстава. Додјела субвенција у осталим областима је вршена без јавног оглашавања и није дефинисана интерним актом. Општина није обезбиједила поуздан надзор и контролу трошења јавног новца који се корисницима додјељује у виду субвенција. Извјештаје о утрошеним средствима нису достављали сви корисници субвенција.

Субвенције на фонду 05 односе се на субвенције пољопривредним газдинствима у најмањем износу од 63.962 КМ на основу пројекта „Производњом лана до одрживих радних мјеста у пољопривреди“ које су одобрене за 29 корисника.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се поступак додјеле субвенција у области пољопривреде у потпуности проводи у складу са чланом 6. Правилника о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за Општину, а додјела субвенција у осталим областима дефинише интерним актом, те да се врши адекватна контрола и надзор.

Грантови су исказани у износу од 131.779 КМ и то на фонду 01 (97.675) и на фонду 05 (34.104 КМ).

Грантови на фонду 01 се односе на грантове у иностранству (293 КМ) и грантове у земљи (97.382 КМ). Грантови у земљи се односе на: текуће грантове непрофитним субјектима (84.428 КМ), остале текуће грантове (12.304 КМ) и капиталне грантове непрофитним субјектима (650 КМ).

Текући грантови непрофитним субјектима у земљи су исказани у износу од 84.428 КМ, а највећим дијелом се односе на средства исплаћена: Спортском удружењу Дринић (5.649 КМ), Омладинској организацији Дринић (1.600 КМ), Општинској борачкој организацији (48.636 КМ), општинској организацији Црвени крст (13.400 КМ) и Ватрогасној јединици Дринић (5.330 КМ). Општина није донијела интерне акте којима би се дефинисала јасна правила и критеријуми за расподелу грантова у појединим областима чиме би се осигурала једнакост и транспарентност приликом расподеле јавних средстава и праћење постигнутих ефеката. Општина је средства гранта додјељивала у појединим случајевима без одлука начелника о додјели средстава (Општинској борачкој организацији, општинској организацији Црвени крст, Ватрогасној јединици Дринић), што није у складу са чланом 67. став (21) Статута којим је дефинисано да је начелник општине надлежан да доноси одлуке о располагању новчаним средствима у складу са актима општине.

Споразум између Скупштине општине, начелника и невладиних организација са подручја Општине (КУД „Грмеч“, ловачког удружења „Срндаћ“, омладинске организације „Лет“, спортског удружења „Дринић“, Удружења грађана за рурални развој, удружења „Еколошки покрет Дринић“ и удружења пчелара „Меденац“ је закључен 07.12.2010. године. Приликом додјеле гранта невладиним организацијама, није поступано у складу са чланом 6. поменутог Споразума јер

није: вршено јавно оглашавање, формирана комисија која би процијенила пројекте, нити су резултати одабира јавно објављени. Такође, нису закључивани уговори о кориштењу средстава којима би се регулисала права, обавезе и одговорности, као и начин праћења намјенског трошења средстава.

Остали текући грантови у земљи су исказани у износу од 12.304 КМ, а односе се на средства исплаћена ЈП Радио-телевизија Републике Српске за куповину камере за потребе ИТЦ Приједор (1.000 КМ), помоћи физичким лицима (6.150 КМ), израду и монтажу пластеника (3.831 КМ) и остале помоћи (1.323 КМ).

Грантови на фонду 05 односе се на текуће грантове непрофитним субјектима у земљи по пројекту „Производњом лана до одрживих радних мјеста у пољопривреди“.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се:

- **донесу интерни акти којима би се дефинисали јасна правила и критеријуми за расподјелу грантова, чиме би се осигурала једнакост и транспарентност приликом расподјеле јавних средстава и праћење постигнутих ефеката,**
- **додјела грантова невладиним организацијама у потпуности врши у складу са чланом 6. Споразума закљученог између Скупштине општине, начелника и невладиних организација.**

Дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова исказане су у износу од 85.411 КМ и више су за 17% у односу на одобрени буџет. Односе се на текуће дознаке: корисницима социјалне заштите (штићеницима) које се исплаћују од стране установа социјалне заштите (центри за социјални рад и сл.) у износу од 57.268 КМ и грађанима - осим установа социјалне заштите у износу од 28.143 КМ. Недостајућа средства су покривена реалокацијом са грантова у земљи у износу од 12.460 КМ.

Текуће дознаке корисницима социјалне заштите (штићеницима) које се исплаћују од стране установа социјалне заштите (центри за социјални рад и сл.) се односе на: сталну новчану помоћ (7.106 КМ), додатак за помоћ и његу другог лица (47.367 КМ) и једнократну новчану помоћ (2.795 КМ).

Текуће дознаке грађанима се односе на помоћи: инвалидима (500 КМ), ученицима, студентима и појединцима у области науке и културе (23.100 КМ) и породицама, дјеци и младима (4.543 КМ).

6.1.2.5. Трансфери између различитих јединица власти

Трансфери између различитих јединица власти су исказани у износу од 2.032 КМ, а односе се на трансфере фондовима обавезног социјалног осигурања.

6.1.2.6. Издаци

Издаци на фонду 01 су исказани у износу од 522.330 КМ и виши су за 18% у односу на одобрени буџет. Недостајућа средства за издатке за инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката (3.009 КМ), издатке за набавку постројења и опреме (2.702 КМ), издатке за нематеријалну непроизведену имовину (20.544 КМ) и за остале издатке из трансакција са другим јединицама власти (5.373 КМ) су покривена интерном реалокацијом са: издатака за изградњу и прибављање стамбених објеката и јединица (26.255 КМ) и са грантова у земљи (5.373 КМ). Односе се на издатке за нефинансијску имовину, издатке за отплату дугова и остале издатке.

Издаци за нефинансијску имовину су исказани у износу од 479.948 KM, а односе се на издатке за произведену сталну имовину (459.404 KM) и издатке за непроизведену сталну имовину (20.544 KM).

Издаци за произведену сталну имовину се највећим дијелом односе на издатке за: асфалтирање локалних путева у Дринићу (246.938 KM), изградњу канализације за Зону 6 (198.961 KM), радове на преуређењу једног спрата Ватрогасног дома (7.008 KM, израду оgrade на Спомен кући (3.272 KM) и набавке канцеларијског намјештаја (2.382 KM) и остале опреме (320 KM).

Издаци за непроизведену сталну имовину односе се на издатке за израду Стратегије развоја Општине за период 2018-2027. године.

Издаци за отплату дугова су исказани у износу од 37.009 KM, а односе се на отплате главница примљених зајмова у земљи и из иностранства.

Остали издаци из трансакција између или унутар јединица власти су исказани у износу од 5.373 KM, а односе се на издатке из трансакција са другим јединицама власти (издатке за накнаде плата за породилшко одсуство). По налазу ревизије су потцијењени у најмањем износу од 93.879 KM Општина није у оквиру издатака по основу датих аванса и рачуна за преузимање осталих издатака исказала износ од 93.879 KM, што није у складу са чланом 119. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, као и поменутом инструкцијом Министарства финансија (тачка 6.3.1. извјештаја).

Издаци на фонду 05 су исказани у износу од 5.311 KM, а односе се на издатке за набавку опреме.

6.1.3. Буџетски резултат

Бруто буџетски суфицит је исказан у износу од 630.122 KM и представља разлику прихода (1.581.916 KM) и расхода (951.794 KM), док су нето издаци за нефинансијску имовину исказани у негативном износу (479.948 KM) и представљају издатке за нефинансијску имовину.

Буџетски резултат исказан је у износу од 150.174 KM и представља збир бруто буџетског суфицита (630.122 KM) и нето издатака за нефинансијску имовину који су исказани у негативном износу (479.948 KM). По налазу ревизије буџетски резултат треба увећати у износу од 450.208 KM због ревизијом утврђених грешака на позицијама трансфера (тачка 6.1. 1. извјештаја).

6.1.4. Нето финансирање

Нето финансирање је исказано у негативном износу од 35.257 KM и представља збир нето задуживања по основу издатака за отплату главнице примљених зајмова у земљи које је исказано у негативном износу од 37.009 KM и осталих нето примитака који су исказани у износу од 1.752 KM. По налазу ревизије нето финансирање треба кориговати у негативном износу од 93.879 KM (тачка 6.1.2.6. извјештаја).

6.1.5. Разлика у финансирању

Разлика у финансирању је исказана је у позитивном износу од 114.917 KM и представља збир буџетског резултата у износу од 150.174 KM и нето финансирања које је исказано у негативном износу од 35.257 KM. По налазу ревизије разлику у финансирању треба кориговати у позитивном износу од 356.329 KM због већ наведених грешака објашњених у претходним тачкама извјештаја.

6.2. Биланс успјеха

6.2.1. Приходи

Приходи су у Билансу успјеха, исказани у износу од 1.763.262 KM, а чине их: порески и непорески приходи, грантови, трансфери и приходи обрачунског карактера. По налазу ревизије потцијењени су у најмањем износу од 450.636 KM.

Порески и непорески приходи, грантови и трансфери образложени су под тачком 6.1.1. извјештаја.

Приходи обрачунског карактера исказани су у износу од 40.791 KM, а чине их највећим дијелом приходи од усклађивања вриједности имовине (2.630 KM) и остали приходи обрачунског карактера (37.631 KM) који се односе се на приходе обрачунског карактера на основу усклађивања са евиденцијама о пореским потраживањима.

У току године Општина није досљедно примјењивала члан 68. и 137. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике јер је приходе од закупа и по основу комуналних накнада евидентирала на готовинској основи и тиме потцијенила потраживања и приходе обрачунског карактера у најмањем износу од 428 KM (тачка 6.1.1. извјештаја).

Приходи обрачунског карактера су потцијењени и за садашњу вриједност пренесеног возила од Скупштине Града Бања Лука. Наиме, Општина није евидентирала у пословним књигама (нити пописала) ватрогасно возило, које јој је одлуком о преносу права власништва пренијела Скупштина Града Бања Лука у 2013. години без накнаде, те је потцијењена нефинансијска имовина (опрема). У одлуци није наведена садашња вриједност возила, нити је возило процијењено, те се ревизија није могла увјерити за колико су приходи обрачунског карактера и опрема потцијењени.

6.2.2. Расходи

Расходи су у Билансу успјеха исказани у износу од 1.390.391 KM и чине их: текући расходи, расходи обрачунског карактера и трансфери између различитих јединица власти. По налазу ревизије потцијењени су у најмањем износу од 2.683 KM.

Текући расходи су образложени под тачком 6.1.2. извјештаја.

Расходи обрачунског карактера исказани су у износу од 243.263 KM и чине их: расходи по основу амортизације и расходи по основу усклађивања вриједности имовине.

Расходи по основу амортизације исказани су у износу од 202.820 KM. Приликом обрачуна амортизације, нису примјењиване стопе амортизације у складу са Правилником о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број 110/16), нити је извршен обрачун амортизације за возило које је набављено у 2018. години, па су расходи по основу амортизације потцијењени у најмањем износу од 2.683 KM.

Расходи од усклађивања вриједности имовине исказани су у износу од 40.443 KM, а односе се на расходе по основу усклађивања вриједности краткорочних потраживања по основу пореских евиденција.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се:

- *приликом обрачуна амортизације, примјењује Правилник о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике;*
- *потраживања и приходи обрачунског карактера евидентирају у складу са чланом 68. и 137. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.*

6.2.3. Финансијски резултат

У Билансу успјеха Општина је као разлику прихода и расхода исказала позитиван финансијски резултат у износу од 373.171 КМ. По налазу ревизије, потцијењен је у најмањем износу од 447.953 КМ, а објашњења за разлике су наведена у тачкама 6.2.1. и 6.2.2. извјештаја.

6.3. Биланс стања

6.3.1. Актива

Пословна актива Општине на дан 31.12.2018. године исказана је у износу од 12.813.075 КМ бруто вриједности, 2.021.573 КМ исправке вриједности и 10.791.502 КМ нето вриједности. Односи се на текућу и сталну имовину. По налазу ревизије нето вриједност активе је прецијењена у најмањем износу од 433.724 КМ.

6.3.1.1. Текућа имовина

Текућа имовина је исказана у бруто вриједности 3.163.446 КМ, исправке вриједности 950.901 КМ и нето вриједности од 2.212.545 КМ. По налазу ревизије прецијењена је у најмањем износу од 317.416 КМ. Исказана вриједност текуће имовине односи се на краткорочну финансијску имовину и разграничења и нефинансијску имовину у текућим средствима.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења нето вриједности 2.211.593 КМ односе се на: готовину и готовинске еквиваленте, краткорочна потраживања, краткорочна разграничења и краткорочну финансијску имовину и разграничења из трансакција са другим јединицама власти.

Готовина и готовински еквиваленти исказани су у износу од 1.215.898 КМ, а односе се на средства на жиро рачунима (1.215.753 КМ) и у благајни (145 КМ).

Краткорочна потраживања исказана су у бруто вриједности 1.822.656 КМ, исправке вриједности 950.901 КМ и нето вриједности од 871.755 КМ, а односе се на потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе према Записницима Пореске управе Републике Српске (369.524 КМ) и потраживања за ненаплаћене накнаде за коришћење шума и шумског земљишта од ШГ „Оштрељ-Дринић“ Дринић (502.501 КМ).

Потраживања за ненаплаћене накнаде за коришћење шума и шумског земљишта односе се на потраживања која произилазе из члана 89. став (3) Закона о шумама. Обрачун и усаглашавање потраживања са ШГ „Оштрељ Дринић“, Општина врши једном годишње, а на дан 31.12.2018. године ШГ „Оштрељ Дринић“ је дјелимично оспорило извод отворених ставки за износ од 273.965 КМ који се односи на потраживање из 2014. године, а за који Општина није имала сагласност од Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске.

По налазу ревизије краткорочна потраживања за ненаплаћене накнаде за коришћење шума и шумског земљишта су прецијењена у најмањем износу од 273.965 КМ. Општина није вршила процјену наплативости потраживања нити исправку потраживања старијих од годину дана у укупном износу од 273.965 КМ,

како је то дефинисано чланом 73. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, те је потцијењен финансијски резултат ранијих година за исти износ.

У току ревизије, ова потраживања су пренесена на сумњива и спорна потраживања, али није смањен финансијски резултат ранијих година.

Такође, Општина не врши евидентирање потраживања и прихода обрачунског карактера у складу са чланом 68. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике већ се само евидентирају приходи у тренутку уплате те поједина потраживања нису ни евидентирана (по основу закупа, комуналних такси и слично), што је објашњено под тачком 6.1.1 извјештаја.

Краткорочна разграничења исказана су у износу од 94.814 КМ, а односе се на разграничења по основу неизмирених обавеза за боловање (935 КМ) и авансе за нефинансијску имовину (93.879 КМ). По налазу ревизије прецијењена су у најмањем износу од 93.879 КМ.

Аванси за нефинансијску имовину односе се на авансе дате Јединици за координацију пољопривредних пројеката (Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске) у износу од 43.879 КМ и авансе дате за Развојни програм Уједињених нација (УНДП) у износу од 50.000 КМ.

На основу Споразума број 02-05-778/17 од 10.01.2018. године о суфинансирању пројекта "Изградња система за канализацију Општине" закљученог између Јединице за координацију пољопривредних пројеката (Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске) и Општине Петровац, Општина је 10.01.2018. године за дате авансе Јединици за координацију пољопривредних пројеката у износу од 199.450 КМ (утрошено 155.571 КМ и неутрошено 43.879 КМ) извршила погрешну класификацију, те су прецијењена краткорочна разграничења за 43.879 КМ, а потцијењена краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција између или унутар исте јединице власти, што није у складу са чланом 71. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике као и Инструкцијом Министарства финансија број 06.12/020-2136/17 од 20.10.2017. године.

У току ревизије извршена је исправка грешке и затворен је аванс у износу од 43.879 КМ, јер је пројекат завршен у 2018. години.

На основу Споразума број 02-05-346/16 од 13.07.2016. године о суфинансирању пројекта „Повећање енергетске ефикасности Дома здравља и зграде Општине“, закљученог између Развојног програма Уједињених нација (УНДП) и Општине, Општина је 21.07.2016. године за дате авансе у износу од 50.000 КМ извршила погрешну класификацију, те су прецијењена краткорочна разграничења, а потцијењена краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција по основу потраживања по основу трансфера од других јединица власти, што није у складу са чланом 71. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. УНДП је кроз пројекат "Зелени економски развој" обезбиједио такође 50.000 КМ. Овај пројекат још није завршен, иако је рок завршетка био 2016. година.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција са другим јединицама власти су исказана у износу од 29.126 КМ, а односе се највећим дијелом на потраживања од Министарства управе и локалне самоуправе

Републике Српске за подршку неразвијеним јединицама локалне самоуправе (13.375 КМ) и за изградњу топловода у објекту Туристичког центра (15.000 КМ).

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се:

- **евидентирање потраживања по основу трансфера и аванса, као и издатака по основу датих аванса, врши у складу са чланом 71. и 119. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике;**
- **евидентирање прихода, потраживања и процјене са становишта њихове наплативости врши у складу са чл. 71-73 Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.**

Нефинансијска имовина у текућим средствима исказана је у износу од 952 КМ, а односи се на залихе робе (575 КМ) и ситног инвентара, ауто гума, одјеће и обуће и слично (377 КМ).

6.3.1.2. Стална имовина

Стална имовина исказана је у нето вриједности од 8.578.957 КМ, а односи се на дугорочну финансијску имовину и разграничења и нефинансијску имовину у сталним средствима. По налазу ревизије, прецијењена је у најмањем износу од 116.308 КМ, јер је прецијењена нефинансијска имовина у сталним средствима.

Дугорочна финансијска имовина и разграничења је исказана у нето вриједности од 529.301 КМ, а односи се на дугорочне пласмане и дугорочна потраживања.

Дугорочни пласмани су исказани у износу од 370.000 КМ, а односе се на акције и учешће у капиталу КП "Узор" Дринић.

Дугорочна потраживања су исказана у износу од 159.301 КМ, а односе се на потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања.

Нефинансијска имовина у сталним средствима исказана је у бруто вриједности од 9.120.328 КМ, исправке вриједности од 1.070.672 КМ и нето вриједности од 8.049.656 КМ. Односи се на произведену сталну имовину, непроизведену сталну имовину и нефинансијску имовину у сталним средствима у припреми.

Произведена стална имовина је исказана у бруто вриједности од 8.285.040 КМ, исправке вриједности од 1.021.877 КМ и нето вриједности од 7.263.163 КМ, а односи се на зграде и објекте, постројења и опрему и нематеријалну произведену имовину.

Зграде и објекти су исказане бруто вриједности од 8.007.912 КМ, исправке вриједности од 801.625 КМ и нето вриједности од 7.206.287 КМ. По налазу ревизије, позиција зграде и објекти је прецијењена у најмањем износу од 113.625 КМ јер су објекти канализације исказани више за износ ПДВ-а. У току ревизије (29.07.2019. године) исправљена је грешка.

Постројења и опрема су исказане у бруто вриједности 270.166 КМ, исправке вриједности 219.382 КМ и нето вриједности 50.784 КМ. Није извршена процјена вриједности опреме у 2018. години у складу са чланом 41. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, иако је књиговодствена вриједност опреме у употреби која се разврставају по групама сведена на нулу.

Општина није евидентирала у пословним књигама нити пописала ватрогасно возило, које јој је Одлуком о преносу права власништва пренијела Скупштина Града Бања Лука у 2013. години без накнаде, а у одлуци није наведена вриједност возила.

Одлуком Скупштине Општине од 29.11.2018. године Општина је пренијела право власништва над трактором укупне вриједности 49.128 КМ на КП „Узор“ Дринић. Евидентирање није извршено у складу са инструкцијом Министарства финансија о преносу нефинансијске имовине без накнаде, већ су директно теретили финансијски резултат текуће године.

Нематеријална произведена имовина је исказана у бруто вриједности од 6.962 КМ, исправке вриједности од 870 КМ и нето вриједности од 6.092 КМ, а односи се на Програм санитарне заштите изворишта водовода Дринић. По налазу ревизије, потцијењена је у најмањем износу од 31.545 КМ за вриједност извршених улагања у израду Стратегије развоја Општине за период од 2018-2027. године која су евидентирана на нематеријалној непроизведеној имовини, те је нематеријална непроизведена имовина прецијењена за исти износ, што није у складу са чланом 24. и 35. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Непроизведена стална имовина је исказана у износу од 90.321 КМ, а односи се на земљиште и нематеријалну непроизведену имовину.

Земљиште је исказано у вриједности од 58.776 КМ. Општина је у ревидираној години купила земљиште у вриједности од 5.465 КМ и евидентирала на позицији зграде и објекти, што није у складу са чланом 20. и 29. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, те је позиција зграде и објекти прецијењена, а земљиште потцијењено за исти износ. У току ревизије је исправљена грешка.

У односу на претходну годину, нето имовина у сталним средствима је повећана за 834.557 КМ.

Вриједност нефинансијске имовине у сталним средствима у 2018. години је повећана за 1.089.240 КМ по основу: набавке опреме 18.435 КМ (возило 16.258 КМ и намјештај 2.177 КМ), улагања у објекте 1.013.530 КМ (Основну школу 1.052 КМ, далековод 270 КМ, канализацију 782.004 КМ, спомен кућу 3.272 КМ и путеве 226.932 КМ), улагања у нематеријалну имовину – Стратегија развоја 12.435 КМ и улагања у средства у припреми 44.840 КМ (ватрогасни дом 7.008, путеви у Буковачи 20.007 КМ, водовод у Буковачи 10.044 КМ и топловод у Туристичком центру 7.781 КМ).

Вриједност нефинансијске имовине у сталним средствима у 2018. години је смањена за 254.683 КМ по основу: корекције вриједности за ефекте обрачунате амортизације 202.820 КМ, преноса без накнаде трактора на КП “Узор” 49.128 КМ и расхода по основу усклађивања вриједности имовине 2.735 КМ.

Нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми је исказана у износу од 696.172 КМ, а односи се на: пословне објекте и просторе (138.294 КМ), саобраћајне објекте (20.007 КМ), остале објекте (24.231 КМ), подземна и површинска налазишта (504.695 КМ) и гријну опрему (8.945 КМ).

Објекти старе и нове зграде Општине се користе иако нису стављени у употребу због неријешених имовинско-правних односа између ШГ “Оштрељ-Дринић”, Општине и Основне школе “Дринић”, те су прецијењена основна средства у припреми у најмањем износу од 131.285 КМ, а потцијењена основна средства у

употреби (зграде и објекти) за исти износ. С обзиром да су објекти у функцији и да се користе а да амортизација није обрачуната - вредновање није извршено у складу са МРС ЈС 17 Некретнине, постројења и опрема (параграф 71) и Правилником о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике (члан 26 и 27). У вези с тим амортизација није обрачуната, па је амортизована вриједност активираних припадајуће имовине потцијењена, као и расходи по основу амортизације те имовине.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се:

- **врши правилна класификација нематеријалне произведене имовине и нематеријалне непроизведене имовине, нефинансијске имовине у припреми и употреби у складу са чланом 24, 35. и 37. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике;**
- **код сталних средстава чија је књиговодствена вриједност у оквиру једне групе сведена на нулу, изврши процјена новог вијека трајања тих средстава у складу са чланом 41. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;**
- **нефинансијска имовина у сталним средствима призна и вреднује у складу са чл. 26 - 33. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и са захтјевима МРС ЈС 17 - Некретнине, постројења и опрема на начин да се: у потпуности утврди стварно стање имовине, утврди вијек коришћења, амортизација обрачуна од дана почетка употребе и њихов даљи третман усклади са тим.**

6.3.2. Пасива

Пословна пасива Општине исказана је у износу од 10.791.502 КМ. Односи се на: краткорочне обавезе и разграничења (678.809 КМ), дугорочне обавезе (475.026 КМ) и властите изворе (9.637.667 КМ). По налазу ревизије, прецијењена је у најмањем износу од 433.724 КМ.

6.3.2.1. Обавезе

Обавезе и разграничења су на дан 31.12.2018. године исказане у износу од 1.153.835 КМ, а односе се на краткорочне обавезе и разграничења и дугорочне обавезе и разграничења. По налазу ревизије, обавезе су прецијењене у најмањем износу од 607.712 КМ.

Краткорочне обавезе и разграничења исказане су у износу од 678.809 КМ, а чине их: обавезе за лична примања (31.526 КМ), обавезе из пословања (636.147 КМ), обавезе за субвенције (6.000 КМ), обавезе за грантове (5.100 КМ) и краткорочне обавезе и разграничења из трансакција са другим јединицама власти (36 КМ).

Обавезе из пословања исказане у износу од 636.147 КМ односе се на обавезе за набавку роба и услуга (12.735 КМ), обавезе према физичким лицима (15.700 КМ) и обавезе за набавку сталне имовине (607.712 КМ).

По налазу ревизије, обавезе за набавку сталне имовине су прецијењене у најмањем износу за 607.712 КМ, јер су погрешно исказане обавезе по Пројекту „Изградња система за канализацију Општине“ који је започет и завршен у 2018. години, а плаћања обавеза према добављачу је извршила Јединица за координацију пољопривредних пројеката. У току ревизије, дана 29.07.2019. године извршена је исправка грешке и ове обавезе су затворене.

До датума извјештавања измирене су краткорочне обавезе у износу од 71.107 КМ (обавезе за: лична примања 31.526 КМ, према добављачима за набавку роба и услуга 12.745 КМ, према физичким лицима 15.700 КМ, субвенције (6.000 КМ), грантове (5.100 КМ) и краткорочне обавезе и разграничења из трансакција са другим јединицама власти (36 КМ).

Дугорочне обавезе и разграничења исказане су у износу од 475.026 КМ, а односе се на дугорочне обавезе по зајмовима примљеним од банака које доспијевају у периоду дужем од годину дана. Општина није извршила пренос дијела дугорочних обавеза по кредитима који доспијевају у року до године дана на обавезе по дугорочним зајмовима који доспијевају на наплату до годину дана у износу од 37.009 КМ, што није у складу са чланом 77. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, те су дугорочне обавезе прецијењене, а краткорочне финансијске обавезе потцијењене.

Исказане дугорочне обавезе по кредитима односе се на:

-обавезе по кредиту Нуро Alpe Adria Bank (садашња Addiko Bank) а.д. Бања Лука у износу од 68.081 КМ за изградњу далековода Босански Петровац-Дринић (отплатни период 2013 - 2020. године);

- обавезе по кредиту Краљевине Белгије у износу од 9.805 КМ за Пројекат друге фазе изградње водоводног система (отплатни период 2011 - 2030. године);

- обавезе по кредиту Свјетске банке у износу од 109.145 КМ по Пројекту "Водовод и канализација Републике Српске" за финансирање подпројекта „Обезбјеђење додатних количина воде у Општини и санитарна заштита постојећих и нових изворишта“ компонента 1 – хидрогеолошка истраживања подручја Дринић (отплатни период је 2001-2030. године);

- обавезе по кредиту Европске инвестиционе банке у износу од 287.995 КМ за прву фазу пројекта „Обезбјеђење додатних количина воде и санитарна заштита постојећих и нових изворишта у Општини“ (отплатни период је 2013-2037. године).

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се врши пренос дијела дугорочних обавеза по кредитима који доспијевају у року до године дана на обавезе по дугорочним зајмовима који доспијевају на наплату до годину дана у складу са чланом 77. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

6.3.2.2. Властити извори

Властити извори исказани су у износу од 9.637.667 КМ, а чине их: трајни извори средстава (413.238 КМ), финансијски резултат ранијих година (8.913.351 КМ) и финансијски резултат текуће године (311.078 КМ). По налазу ревизије потцијењени су у најмањем износу од 173.988 КМ.

Трајни извори средстава су исказани у износу од 413.238 КМ а односе се на изворе сталних средстава по основу учешћа у капиталу у КП "Узор" а.д. Дринић (370.000 КМ) и остале изворе (43.238 КМ) који су евидентирани у ранијим годинама. По налазу ревизије прецијењени су у најмањем износу од 43.238 КМ који је исказан на трајним изворима који су након измјене рачуноводствених политика требали бити пренесени на финансијски резултат ранијих година, што није у складу са чланом 86. став (2) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се трајни извори исказују у складу са чланом 86. став (2) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Финансијски резултат ранијих година је исказан у износу од 8.913.351 КМ. По налазу ревизије прецијењен је у најмањем износу од 230.727 КМ (тачка 6.3.1.1. извјештаја).

Финансијски резултат текуће године је исказан у износу од 311.078 КМ и потцијењен је у најмањем износу од 447.953 КМ (тачка 6.2.1. и 6.2.2. извјештаја). У току ревизије, дана 29.07.2019. године исправљена је грешка.

6.3.3. Ванбилансна евиденција

Општина није исказала ванбилансну активу и пасиву јер није евидентирала дата средства обезбјеђења плаћања по кредитима (мјенице), нити су исте обухваћене пописом, што није у складу са чланом 89. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се врши евидентирање ванбилансне активе и пасиве у складу са чланом 89. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

6.4. Биланс новчаних токова

У Билансу новчаних токова Општина је исказала позитиван нето новчани ток из пословних активности у износу од 521.036 КМ, негативан нето новчани ток из инвестиционих активности у износу од 486.812 КМ и негативан нето новчани ток из активности финансирања у износу од 37.009 КМ. Готовина и готовински еквиваленти на почетку периода исказани су у износу од 1.218.683 КМ, нето смањење је 2.785 КМ, те су готовина и готовински еквиваленти на крају обрачунског периода исказани у износу од 1.215.898 КМ.

Због међусобне повезаности позиција из овог извјештаја, утврђена одступања од прописаних правила и стандарда извјештавања у Билансу успјеха, Билансу стања и Периодичном извјештају о извршењу буџета, односе се и на поједине позиције Биланса новчаних токова.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се Биланс новчаних токова сачињава у складу са чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима наведеним у MPC JC 2 - Извјештај о новчаним токовима.

6.5. Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје није дато образложење везано за сталност пословања, што није у складу са MPC JC 1 – Презентација финансијских извјештаја, параграфи 15 (ц) и 38.

6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

На основу информација Општине, у току 2018. године, против Општине се водио спор у вриједности од 21.844 КМ са каматама и трошковима спора, који је ријешен у 2019. години у корист Општине и одбијена је жалба тужиоца „Миг електро“

Мркоњић град као неоснована. Општина нема покренутих спорова у којима се појављује као тужилац.

6.7. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз финансијске извјештаје сачињене су Напомене које пружају неопходне опште податке о Општини, прописима за израду годишњег обрачуна, рачуноводственој основи и примијењеним рачуноводственим политикама, али исте највећим дијелом не задовољавају захтјеве МРС ЈС 1 – Презентација финансијских извјештаја, нити члана 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника јер нису у потпуности објелодањене информације које се односе на:

- образложење у вези сталности пословања, што није у складу са захтјевима МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја, параграфи 15 (ц) и 38;
- неусаглашена салда потраживања и обавеза на дан пописа, као и разлози због којих није извршено усаглашавање књиговодственог са стварним стањем (ненаплаћена потраживања из ранијих година);
- дата средства обезбјеђења плаћања обавеза по кредитима (мјенице);
- захтјеве МРС ЈС 17 – Некретнине, постројења и опрема (параграфи 88, 90 и 94) којима се налаже да се за сваку класу некретнина и опреме признатих у финансијским извјештајима објелодањују: користан вијек употребе или стопе амортизације, усклађивање књиговодствене вриједности на почетку или на крају периода које показују сва повећања и смањења о постојању и износу ограничења власништва некретнина; о структури сталних средстава која се и даље користе, али им је књиговодствена вриједност једнака нули.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују све релевантне информације у сврху разумијевања финансијских извјештаја, а у складу са захтјевима МРС ЈС и чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Ревизијски тим

Мира Савић, с.р.

Ивана Микић, с.р.